

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

www.angp-hb.co.za

info@angp.co.za

TI PUSO TI TAO

Copyright ANGP

COPYRIGHT

ISBN NO. 0 908367 61 9

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. Box 2191, PRETORIA, 0001, R.S.A.

(A Gospel Literature Mission financed by donations)

(Reg. No. 1961/001798/08)

PACAUNA

Daytoy a polyetos nga addaan ti naddumaduma a pangiladawan naggapo pay idia Pransia ti tawen 1732. Maawagan daytoy a “Ti Naespirituan a Pangiladawan ti Puso” ngem no “Libro ti Puso.” Naisurat daytoy a polyetos iti tunggal maysa a sarita ti Europa, Aprica, ken dadduma pay a nacion. Basbasaen pay daytoy ti adaddu a tao ti amin a pammati ken nacion gapu ta nauneg nga isursurrona maipapan ti naespirituan nga adaddal.

Addu’t nakapadasen ti kinapudno ti promisa ti Apo Dios idia Daan a Tulag nga naikkan ti pannakatungpal na ditoy Baro a Tulag. “Iccancayto met ti maysa a baro a puso, ket maysa a baro nga espiritu isaadconto ti unegyo . . . Icabilconto dagiti linlintegco iti isipda, ket isuratconto met ida iti pusoda.” (Ezek. 36:26; Heb. 8:10).

J.R. GSHWEND

Isu-amin a macaaramid iti basol, aramidenna met ti maisallungasing iti linteg; ta ti basol isu ti panagsalungasing iti linteg.

Ket ammoyo nga isu naiparangarang tapno iccatenna dagiti basbasol, ket awan basol kencuana.

Siasinoman nga agtaeng kencuana saan nga agbasol; siasinoman nga agbasol, isu ti saanna a nakita, ket dina met naammoan.

Annacco a dongdonggoen, dicay ituloc nga iyao-awannacayo ti uray siasino: ti agaramid iti kinalinteg, nalinteg, a cas met isu nalinteg.

Ti agaramid iti basol cucua ti diablo, ta nanipud idi damo, ti diablo agbasbasol. Gapu itoy a panggep naiparangarang ti Anac ti Dios, tapno pucawenna dagiti ar-aramid ti diablo.

Siasinoman a mabukel iti Dios, saan nga agbasol; ta ti bukeln a nadosan agtaeng kencuana, ket isu saanna a mabalin ti agbasol agsipud ta nabukel iti Dios.

Iti daytoy maiparangarang dagiti annac ti Dios ken dagiti annac ti diablo, siasinoman a saan nga agaramid ti kinalinteg, saan a tao ti Dios, uray ti di agayat ken cabsatna. (I John 3:4-10)

Ti Puso Ti Tao

TI TEMPLO TI DIOS WENNO PAGTRABAJUAN NI SATANAS

I Juan 3:4-10

Cas basaem daytoy a libro, laglagipem a daytoy ket cas sarming isu a pangkitaam ti kinasiasinom. No sica ket maysa a pagano wenko cristiano, maysaca a managbasol wenko nagsanud iti pammati, makitamto ti kinasiasinom a cas iti panangkita ti Dios. “Ti tao kitaenna ti akinruar a parang ngem ti Dios kitaenna ti puso.” (I Sam. 16:7) Ti Dios saan a mangidumduma cadagiti tattao.

Ni Satanas isu ti ama dagiti amin nga ulbod. Isu ti principe ti sipngget ken dios daytoy a lubong, isu nga agparang a cas angel ti lawag tapno allilawenna dagiti lallaki ken babbai. Cadagitoy nga al-aldaw, cas cadagiti napalabas a tiempo, aduda dagiti saan a pudno nga apostol ken manangallilaw isuda nga agpamarang cas apostoles ni Cristo. Saan a nacascasdaaw ta ni Satanas met laeng mabalinna ti agparang cas angel ti lawag (2 Cor. 11:13,14). Ni Satanas isu a dios daytoy a lubong bulsekenna dagiti mata ken panunot dagiti tattao

tapno saanda a makita a ti Dios ayayatenna ida wenno ni Jesus natay tapno isalacanna ida. Amin a managbasol ken saan a mammati natay ken nabulsekanda iti imatang ti Dios. Iturayan ida ti espiritu ti dios daytoy a lubong (Efeso 2:2). Agingga a dagiti matada ket maluctan iti wagas a makitada ti casasaadda, agturongda iti agnanayon a panna-cadadael. Ti tao nga agcuna, "Awan basolco" allilawenna ti bagina met laeng. (I Juan 3:8 & Santiago 4:8-7).

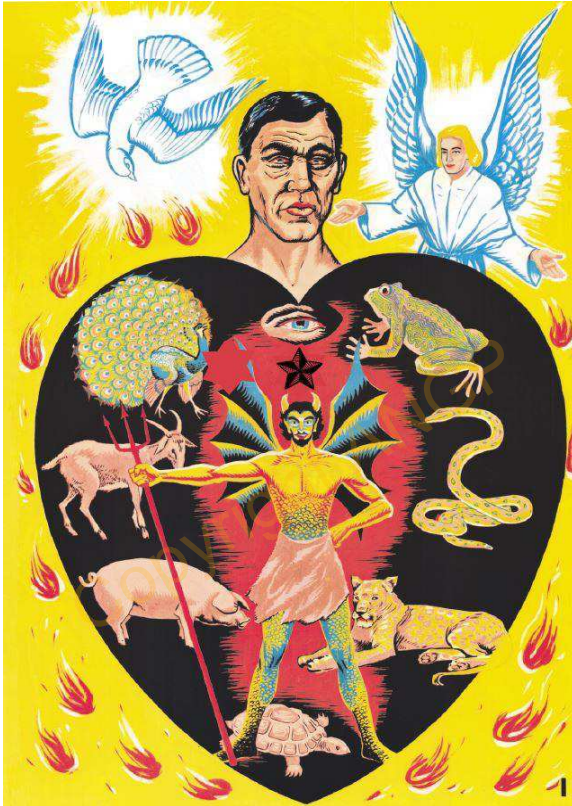
Iti panangbasam daytoy a libro ket adalem dagiti ladawanna, mabalinmonto a kitaen ti bucodmo a puso. Palubosam a ti lawag iti Dios ipakitana kenca ti casasaad ta pusom. Annogotem dagiti basbasolmo ket saanmo nga ilibac ti caaddada ta ti Sao ti Dios ibagana cadatayo a "no cunaentayo nga awan basoltayo, allilawentayo ti bagitayo ket ti pudno awan cadatayo." (I Juan 1:1-10).

Sica paituruyanca ken ni Satanas wenno ti Dios; maysa a tagabu ti basol wenno adipen ti Dios. No ti basol ket agturay ita biagmo, saanmo a paglibacan daytoy ngem umawagca iti Dios. Wayawayaannacanto babaen ken Jesu-Cristo, isu nga immay ditoy lubong a mangisalacacano cadagiti managbasol tapno dadaelenna ti pannacabalina ni Satanas ken ti basol nga adda cadatayo. Isu ti pannacasubbottayo. Addaca iti imatang ti Nasantoan a Dios a macakita cadagiti amin a palimed, dagiti nailemmeng a panpanunot ken ar-aramid iti biagmo. Saan a mabalin nga ilemmeng ti kinasiasinom ken dagiti aramidmo manipud iti Dios, ta daydiay nangicabil ti lapayag saan aya a macangngeg? Daydiay a nangbukel ti mata, saanto aya a macakita? (2 Cronicas 16:9; Job 34:21-22; Juan 2:24; Salmo 32:1-2; Mateo 11:28-30).

PANNACAILAWLAWAG DAGITI LADAWAN TI UMUNA A LADAWAN

Daytoy a ladawan ipangarangna ti puso ti maysa a managbasol a lalaki wenno babai, cas nailawlawag iti Biblia cas maysa a managbasol, daydiay nga iturturayan ti espiritu daytoy a lubong ken cadagiti tarigagay ken derrep ti lasag. Daytoy ti pudno a ladawan ti puso cas ti panangkita ti Dios. Daydiay naunget ken nalabaga a mata irepresentarna ti panagbarbartec cas nailawlawag iti Proverbio 23:29-33.

Iti babaen ti ulo daytoy a ladawan ti puso ti tao maipakita – pagnaedan dagiti nadumaduma a kita dagiti animal a mangirepresentar cadagiti nadumaduma a kita ti basol nga adda iti puso. Ti Dios ibagana

1. TI PUSO TI MANAGBASOL

cadatayo babaen ken ni mammadto a Jeremias a ti puso manangallilaw a nacarcaro ngem dagiti amin a banag, ket isu napalalo a nagdakes; asino ti macaammo kencuana? Ni Jesus met laeng pinatalgedanna daytoy a kinunana, “Ta iti uneg ti puso dagiti tao agtaud dagiti dakes a pa-

nunot, dagiti pannakicamalala, dagiti tacaw, dagiti panangpapaay dagiti pannakiabig. Dagiti agum, dagiti kinadakes, ti panangulbod, ti kinaderrep, ti mata a managdacadakes, ti panagtabbaaw, ti kinapalanguad, ti kinaawan nakem; amin dagitoy a banag aggapuda iti uneg ket rugitanda ti tao.” (Marcos 7:21-23).

1. **TI PABO.** Idinto a dayawen ti amin ti kinapintas daytoy, ditoy iti puso ti tao ipakitana ti basol a kinapalanguad. Ni Lucifer, ti napulotan a kerubin, isu iti maysa nga angel ti Dios natnag babaen ti kinapalanguad ket iti casta nagbalin a cabusor ti Dios ti Diablo. (Isa. 14:9-17; Esekias 28:12-17).

Ti kinatangsit aggapu manipud infierno ket agparang iti nadumaduma a wagas. Dadduma a tattao pagpannackelda ti kinabacnangda, ti nangato nga adal, napipintas a cawcawes a mangiparang cadagiti bagida iti nacababain a parang; panagaramat cadagiti sumilsilap a pagarcos cas cuentas, pulseras, singsing ken dadduma pay cas nailawlawag iti Isaias 3:17-24. Dadduma pagtangsitda dagiti caputotanda, ti colorda, culturada ken dadduma pay a nalipatanda a ti “Dios busorena dagiti napalanguad ngem itedna ti parabur cadagiti napacumbaba.” (1 Peter 5:5). Ti Dios busorena ti kinatangsit. (Prov. 16:18; Prov. 8:13).

2. **TI CALDING.** Irepresentaranna dagiti nailasagan a derrep, immoralidad, pannakiabig ken pannakicamalala. Dagitoy nainaganan a basol immadu iti daytoy a panawen, ngem maududi nga alaldaw a masapul nga awatentayo ti kinapudno dagiti sao ni Jesus idi nga impadtona iti nganganin 2000 a tawtawen, nga cadagiti maududi nga alaldaw caslanto cadagiti aldaw ti Sodoma ken Gomorra. Saan laeng a daytoy a kita ti espiritu iturturayanna dagiti lallaki ken babai ngem sinerrecna pay dagiti pagtaengan dagiti religioso a tattao ken cadagiti pagadalan ken dadduma pay no di ket pay maipakita cadagiti pagsinean, pagpabuya-an, cadagiti babasaen wenno literatura ken cadagiti sabsabalipay a wagas a daydiay cuna ti Dios a basol, makita laeng ita a cabaruanan a moralidad. Riniwriw nga agtutubo buclenda ti maysa a pagtuladan a kita ti biag babaen cadagiti pagsinean ken cadagiti nobela agingga a masaracanda laengen nga addada iti pannacariribuc, pannacaibabain ken panagtuoc. Dagiti saan a naimbag nga actor ken actress nagbalinda

nga umuc ti immoralidad. Dagiti bannuar ti Dios maipapan ti kinadalus a cas ken Jose ken sabsabali saandan a maala a pagtuladan. Uray pay daydiay lacayen a Zulu a pagano, isu a mangpapatay cadagiti mannaki-camalala, mabalinna nga isuro daytoy civilizado a caputotantayo iti maysa a banag ken agtacerda a maibusor cadatayo iti pangocoman inton aldaw ti pannacaocom. Ti Dios ibagana cadatayo a saantay a maki-abig no di ket adaywantayo (I Cor. 6:18-19; I Cor. 3:17).

3. **TI BABOY.** Ti baboy ipakitana ti basol a panagbartec ken kinarawet. Maysa a narugit nga animal, agdadael cadagiti adda iti dalanna, nadalus man wenno narugit, ket casta met ti managbasol a puso dadaelenna dagiti narugit a capanunotan, narugit a panagsao, narugit a ladladawan, narugit a babasaen ken dadduma pay. Ti bagi isu ti naituding a cas Templo ti Dios a sibibiag, namulitan babaen cadagiti narugit a taraon, narugit a cababalin cas iti panagtabaco ken panagnmuscada ti tabaco, ti panagaramat ti pio ken maiparit nga agas ken dadduma pay. Ti panagtabaco ken panagaramat ti pio indagelna dagiti adu a lalaki ken babbai. Ti laeng pannacabalin ti Dios ti macabalin a mangwayawaya cadagito a victima ken tagabu ti Diablo. Idinto a caaduan nga adda religionna a tattao saanda nga agtabaco iti uneg ti simbaan, ta ibilangda a macarimon, ngem uray isuda mulmulitanda met dagiti bagbagida nga isu ti templo ti Dios. Dicay ammo aya cuna ni apostol Pablo, a dagiti bagbagiyo isuda ti Templo ti Espiritu Santo, ket siasinoman a mangmulit ti bagina, dadaelento ti Dios? (I Cor. 3:16-17; I Cor. 6:18-19).

Ti narawet a tao macarimon iti sangoanan ti Dios. Mangantayo tapno agbiagtayo; saantayo nga agbiag tapno mangantayo. Ti panagbisin mapennec babaen ti pannangan cadagiti nasayaat a taraon, ngem ti derrep cunana, "Icannac, Icannac."

Ti derrep saanto a mapnec. Cas cunaen ti Daan a Tulag cadagiti linlinteg a ti narawet ken managbartec a tao maubor ayinga ken patay. (Deut. 21:18-21) "Ta ti mammartec ken nabuclis pumanglawdanto; ket ti saguyepyep cawesannanto ti tao iti rutayrutay." Prov. 23:21. "Ti makicuyog cadagiti nabuclis ibabainna ni Amanan." Prov. 28:7. Laglagipem a maysa a nabacnang a tao, narawet ken adipen ti derrepna, natay ket idi adda idia hades intangadna dagiti matana iti saan a masao a tuoc. Ti kinadakes ti panagbartec narigat coma a mainaganan. Masansan a

laglaganen laeng. Ti Dios ibagana a nalawag cadagiti saona nga awan ti mamartec a mangtawid ti pagarian ti Dios. Ti arac saan a taraon ngem isut' inomen a mangrribuc iti panunot ket dagiti mailawan kencuana saanda a masirib. Agbalinda nga immoral ken mamapatay a saanda coma rebbeng nga aramiden. "Ti arac mangrabrac, ti naingel nga inumen managringgor; ket siasinoman a mailawan kencuana saan a masirib." Prov. 20:1.

Dagidiay nga agaramid ken aglaco ti naingel nga inomen casta met a macabasolda iti sangoanan ti Dios, ta ti Dios cunana, "Asi pay dagiti mamaingel nga aginom iti arac ken tattao a napigsa a mamaglaoc iti naingel nga inumen." Isaias 5:22.

"Dagiti basol ti naidagaan a casasaadtayo saan a mapagbiddutan. Dagitoy ti dadduma cadacuada: Pannakicamalala, kinarugit, derrep, panagrucbab, cadagiti didiosen, panaganito, gurangura, ringringgor, imimon, panagpungpungtot panagsususic, panagsisina, panagilkillo ti pammati, apapal, panagbarbartec, panagragsac nga aglablabes ken dadduma pay. Amin dagiti agaramid cadagitoy awan ti lugarda idia pagarian ti Dios." Gal. 5:19-21). "Dicay agbartec iti arac isu a pagbuslonan ti kinadakes no di ket mapnocayo coma ti Espiritu Santo." Efe. 5:18.

Ni Jesus intedna daytoy nga awis cadagidiay a mawaw: "No adda mawaw, umay caniac ket uminom iti danum nga awan baybayadna." Juan 7:37.

4. TI PAGONG. Daytoy saritaenna ti kinasadut, panagduadua ken kinamangcuculam. Ti saan a panamati cas iti basol ti mangcuculam. "Ti calicagum ti nasadut mamapatay kencuana; ta dagiti imimana madi-da nga agbannog." Prov. 21:25. Ti nataoan a casasaad nasadut a manggun-od cadagiti banbanag iti Dios. Ni Jesus cunana, "Agawaanyo ti sumrec ti ruangan a nailet" Lucas 13:24.

Ti kinasadut maipapan ti pannacaisalacan ken panagrangay a nae-spirituan dagiti cararuatayo iturongnatayo ti pannacadadael. Iyadayona cadatayo ti panagcararag, panagsapul cadagiti naununeg a banbanag iti Dios, manipud panagtagicutayo cadagiti napateg a carcari ti Dios; iturongnatayo ti pannakadadael. No ti Dios ket nagsao kenca, a tarigayanna nga itedmo ta pusom kencuana. ita nga aldaw, ti diablo ibagana

kenca nga inton bigat, wenko iti sabali a tiempo ket iti casta saanto a dumteng dayta; ket matayca nga awanan pannacaisalacan wenko ni Cristo. Ti Dios cunana, "Ita nga aldaw no mangngegyo ti timecna, dicay patangkenen ti pusoyo." Heb. 3:7-8. Manon dagiti tattao a napucaw ti panangitantanda ti pannacaisalacanda: Ti aldaw ho bigat saanmo a cucua.

Ti balay ti pag-ong masansan nga aramaten dagiti mangcuculam, ket itudona ditoy ti basol a panagtalec cadagiti mangcuculam ken mangisanyo iti daytoy nga aramid, panagibaga ti masacabayan wenko mammalad ken panagsalamangca idinto nga agtalectayo coma iti Dios. Nangnangruna iti tiempo ti pannacasuot ken sakit, panagrigat ken panagladingit, naibaga cadatayo nga umawagtayo iti Dios, isu a sisasagana a tumulong. "Adda masakit cadacayo? Ayabanna coma dagiti panglacayan ti Iglesia; ket icararaganda a sapsapuanda iti lana iti nagan ti Apo: Ket ti cararag ti pammati isalacannanto ti masakit, ket ti Apo pagungarennanto; ket no nacaaramid cadagiti basol, mapacawanto kencuana. Ipudnoyo ngarud ti maysa ken maysa ket icararagyo ti maysa ken maysa, tapno mapaimbagcayo." Santiago 5:14-16 . Ti Dios binilinna dagiti annac palasat iti anacna a lalaki wenko iti anacna a babai iti apuy, a maysa a mangaramat iti panagpadpadles, a maysa a mammuyon, wenko maysa a managsalamangca, wenko managanito, wenko maysa a managilabeg wenko makiuman cadagiti mangcuculam, wenko maysa nga aswang wenko maysa nga adda carcaraddingan. Ta siasinoman a mangaramid cadagitoy isu ti macarimon ken Jehova. Deut. 18:10-12.

Iti panangbasbasam iti daytoy a libro, ti Dios makisasao kenca, umawawag kenca tapno agbabawica cadagiti basbasolmo ket itedmo ti biagmo kencuana, ngem daytoy espiritu ni pag-ong nga adda dita pusom, aramidena a dagiti aniaman a nasayaat a singasing itantanna ti panagdecision a maipaay iti Dios ket padasenna a punnoen ta pusom iti buteng. "Anianto ti cuna dagiti cacabagiag, dagiti gagayyemco, ti lubong no agbalinac a pudno a Cristiano? Anianto ti mapasamac no diac makiraman cadagiti salsala, paguummongan ken nailubongan a ragragsac? Idinto a kitaem coma dagiti di matucod a kinabacnang ni Cristo, ti nacascasdaaw a talnana, ti saan a masao a rag-o, ti dayagna, biag nga agnanayon a napno ti ragsac, rugiamon a kitaen dagiti banbanag isu a pucawen coma no palubusam a ni Cristo sumrec dita pusom,

idinto a ti panagbutengmo iti tao ken butengmo iti patay nabaludca babaen ti diablo. Ngem ni Cristo immay tapno ilapsutnaca manipud iti buteng ken patay isu a nacaadipnam bayat ti panagbiagmo. Ti espiritu ti duadua patpatangkenenna ta pusom aginga a mapatangken a casla iti balay ni pag-ong.

5. **TI LEOPARDO.** Daytoy isut' nacabutbuteng ken narungsot nga animal. Gura, pungtot ken saan a macapagteppel masansan nga iturayanna ti puso ti tao ket pagammuan maiturong a pumatay. Mabalín a padasem a tenglen dayta dakes a ricnam aginggana nga agbettac iti kinarungsot. Nasaysayaat nga awatem nga adda dita pusom ket dawatem a ni Jesus ilapsutnaca. "Awan coma ti pungtot cadagita matayo." Genesis 45:5. Pagtalawam ti pungtot ket baybayam ti unget." Salmo 37:8.

Aduda dagiti tacrot nga uminom tapno mapaturedda laeng nga agaramid ti dakes ken agibales. Ti panagibales nasam-ititi managbasol a puso, ngem ti Dios tayo isu ti Managibales. Ni Jesus cunana, "Ayatenyo ti caarrubayo a cas ti bagiyo," ken "Ayatenyo dagiti cabusoryo." Ti Dios incarina a pacawanenna dagiti basoltayo no pacawantayo met dagiti nacabasol cadatayo. Ti saan a mamacawan nga espiritu macarimon iti sangoanan ti Dios. Ti gartem a mangibucbuc ti dara ken gubgubat addada iti puso ti tao, ket ngarud ti pudno a talna masapul a maipasdec iti uneg ti puso tapno agsardeng dagitoy.

6. **TI ULEG.** Ti Uleg inallilawna ni Eva idia hardin ti Eden ket dinadaelna ti nasamit a pannakicaduana iti Dios. Ni Satanas, ti natnag nga angel nagtignay a siiimon a maibusor ken Adan ken Eva, idi a nakitana ida a mangituray ti lubong, nga agbibig ti naananay a pannakitunos iti Dios, a nangala iti lugar ni Lucifer. Manipud iti imon, ni Satanas plinanona ti pannacadadaelda, ket isu nagballigi iti panagdadaelna ti nacascasdaaw a pannakicadaduada iti Dios. Daytoy met laeng nga imon ken apal nga adda iti puso ti tao dadaelenna ti ragsac dagiti dadduma no makitana ida a naragsac ken agbibig a sitalinaay. "Ni imon naranggas a cas ken tanem." Canta ni Solomon 8:6. Itdenna dagiti dakes a panpanunot iti puso a mangdadael ti ragsac dagiti sabsabali, ket no dadduma itundana ti pampapatay. Daytoy nangruna a masecnan dagiti tattao a naasawaan. Iti negosio wenno nadumaduma a paspaset ti biag, pataudenna dagiti adu a ladingit ken gurangura. Uray pay dagiti

cristianos, mangascasaba ken ministros saanda a mailacsid cadagiti irarutna no ti Dios aramatenna ti sabali nga adipenna a saan nga isuna. Masapul a masalacnibanda, ken mapnoda iti dayta nadalus unay nga ayat ti Dios isu a naibucboc cadagiti pusotayo babaen ti Espiritu Santo, di la ket ta ti pannacaaramatda cas adadipen ti Dios matulawan babaen ti espiritu ti imon.

7. TI TUCAC. Ti tucac isu a mangan iti daga, saritaenna ditoy ti basol ti kinaagum ken ayat ti pirac isu a ramut iti amin a kita ti dakes. I Tim. 6:10. Dadduma a tucac idia Congo nakitada a manganda cadagiti coton iti ginagasut agingga a matayda. Ti nabuclis a tao saanna a cayat a tulongan dagiti napanglaw cadagiti pacasapsapulanda ngem aramidenna ti amin a mabalinna a mangtagicua ti kinabacnang ti lubong, isu nga ti lati ken sanga dadaelendanto. Ni Jesus kinunana, “Dicay agurnong cadagiti gamengyo ditoy daga, isu a ti lati ken sanga dadaelendanto, ken tacawen dagiti mannanacaw no di ket agurnongcayo ti gupityo sadi langit, ta no sadino ti ayan ti gamengyo adda idia ti pusoyo.” Mateo 6:19-22. Ni Acan ken dagiti cabbalayna napapatayda gapu ta inayatna ti pirac ken balitoc. Ni Judas Iscariote, adalan ni Jesus, nagbitay gapu iti ayat ti pirac ket inlacona ti Apo ken Manursurona. Saan a daydiay cuarta ti dakes, saan met a ti balitoc, ngem ti ayat ti pirac nga adda iti puso ti tao.

Rinibribu a lallaki ken babbai iti amin a raza ken color ti mangdaddadael ti biagda ken biag ti familiada babaen ti dakes a tarigagay iti alisto nga ibabacnang babaen cadagiti nadumaduma a kita a pagsusugalan. Ti tarigagay nga agbalin a nabacnang nga awan adu a rigat iturongna ti maysa iti panagtacaw ken panagpapatay. Ti ayat ti pirac ken kinaagum adu ti cacaduana a cas iti ayat ti dayaw, kinaturay; mabalin a napoliticaan a kinaturay a mangituray cadagiti sabsabali wenno nareligionan a kinaturay tapno ti organizationna adadda a madayaw ngem ti Dios nga idadanesna dagiti sabsabali a saan nga umanamong kencuana wenno makitipon ti simbaanna. Ni Jesus cunana, “Kitaenyo ket agaluad-cayo iti amin nga agum; ta ti biag ti tao saan nga adda iti caadu dagiti gaming a cupcupicopanna.” Lucas 12:15. Ti pacasaritaan daydi nabacnang a maag ket castoy: “Ti talonna nangted iti kinawadwad. Ket nagpanunot iti nakemna a kinunana, anianto ti aramidec? Awanen ti pagidulinac pay. Daytoy ti aramidec; padakkelecto dagiti camaligco

ket isu ti pagidulinac cadagiti adu a gamengco. Cunac iti cararuac, 'Cararua, adun ti gameng a naidulin nga agpaay iti adu a tawen; aginana-ca, uminomca ken agragsacca. Ngem ti Dios kinunana kencuana, Nacuneng. Ita a rabii masublian a dawaten kenca ti cararuam; ket dagiti adu nga insaganam asinonto ti agtagicua cadacuada? Castoy ti agurnong cadagiti gamgameng a maisagana kencuana, ket saan a nabacnang iti Dios." Lucas 12:16-21. "Ta ania ti malac-am ti maysa a tao no maalana ti amin a lubong, ngem mapucawan ti cararuana? Marcos 8:36.

8. NI SATANAS. Isu ti ama dagiti amin nga ulbod ken cadagidiay a managulbod, isu ti nangirugi cadagiti amin a basol, ket isu pay ti mangituray ti puso. Ni Jesus kinunana, Cucuanacayo ti diablo nga amayo, ket ti derrep ni amayo isut' aramidenyoy. Isu ti mammapatay manipud idi damo ket saan nga agtaeng iti pudno agsipud ta awan ti pudno kencuana. Ti bassit nga ulbod isu met laeng diay dackel. Addada ulbod a maisao, naisurat ken maaramid. Ti managinsingpet isu ti ulbod ta iti kinapudnona agpamarang iti saanna a kinaisu. Ti Dios saan nga agulbod casta met ti cristiano. No cunaentayo a makicadennatayo kencuana, ngem magnatayo iti sipngget agulbodtayo ket awantayo iti pudno. Ti Dios busorena ti naulbod a sacsi ken ti mangulbod.

9. TI BITUEN. Ti bituen ipakitana ti consencia iti puso iti tunggal tao. Dito, namulitan ken dakes ken mabalin a natay babaen ti panagtultuloyna nga agbasbasol; nabulsecan ken nariribuc tapno saanan a matengngel ti bucodna a tignay. Daytoy narugit a consencia no dadduma naulimec ket no dadduma nariribuc. Isu mangbabalaw idinto nga isu ti mababalaw.

10. TI MATA. Ti Dios makitana dagiti isuamin a banbanag nga adda iti puso. Awan ti mailemmeng manipud cadagiti matana, ngarud ammona ken makitana amin a nalimed a panpanunot ken panagem ti puso. Uray no aramidem dagiti dakes nga aramidmo iti casipngget ti rabii, iti tengnga ti cabakiran, iti nauneg nga abut wenno sadinoman, ti Dios makitana.

11. DAGITI BABASSIT A DILDILA TI APUY, iti lawlaw ti puso irepresentarna ti ayat ti Dios a manglawlaw ti managbasol a puso. Idinto a ti Dios cagurana ti basol ayatenna ti tao ket saanna a pagrag-

sacan ti ipapatay ti managbasol, no di ket agbabawi coma ket agbiag. Ni Jesus immay a mangisalacan ti managbasol. Adda dackel nga rag-o idiy langit gapu iti maysa a managbasol nga agbabawi. Dagitoy babassit a dila nga apuy saritaenna pay ti dara ni Cristo “isu a Cordero ti Dios a mangiccat ti basol ti lubong.”

12. **TI ANGEL.** Irepresentarna ti Sao ti Dios. Ti Dios cayatna ti agsao cadagidiay a naigamer iti basol tapno isu agbabawi ket palubosanna a ti lawag ken ayat ti Dios sumrec iti pusona.

13. **TI CALAPATI.** Isu ti simbolo ti Espiritu Santo, ti Espiritu Santo ditoy adda iti ruar ti puso ti tao. Saanna mabalin ti agturay ti basol.

No ti ladawan ti puso ditoy ket mayataday ti casasaad ta pusom, umkis ca iti Apo, luctam ta pusom kencuana, ket ti lawag ti Sao agraniagto. “Mamatica ken Apo Jesu-Cristo ket maisalacancanto.” Ti Dios siayat, wen incarina a balbaliwanna ta pusom, nga iccannaca ti baro a puso ken maysa a baro nga espiritu iti unegmo. Daytoy ket mailaw-lawag iti maicaddua a ladawan.

TI MAICADUA A LADAWAN

Daytoy a ladawan ipakitana ti agbababawi a puso a mangrugi a mangsapul iti Dios. Ti angel igiggamanna ti campilan, ti Sao ti Dios isu a natadtadem ngem uray ania a campilan a dua ti tademna ket dumanon nga agingga iti paglasinan ti cararua ken espiritu wen, ken dagiti pagsusuapan ken patay ket nasiglat nga agilasina cadagiti panunot ken panagem ti puso. Hebrews 4:12. Ti Sao ti Dios ipalagipna kencuana a “dagiti supapac ti basol isu ni patay, ket iti casta ti tao naituding a matay iti maminpinsan ket inton malpas daytoy ti pannacocom. Heb. 9:27. Ti bagi ti managbasol ken saan a mamati isunto idiy danaw nga apuy.

Iti sabali a bangir ti angel ket iggemna ti maysa a bangabanga. Daytoy ipalagipna iti managbasol a mataytayo amin. Ti bagitayo nga ayayatentayo unay, cawcawesantayo, pacanen ken papintasentayo, ited-

tay amin a panangilala ken panagicaso tapno mapnec laeng ti tarigagay ken derrepna, matayto ken agrupsanto, ket dagiti igges dadaelendanto idinto a ti cararuatayo ken espiritutayo agbiag iti agnanayon, ket iti maysa nga aldaw agparangtayto iti pangocoman ti Dios.

2. TI AGBABBABAWI A PUSO

Ditoy makitatayo ti managbasol rugiana nga ipangag ti men-

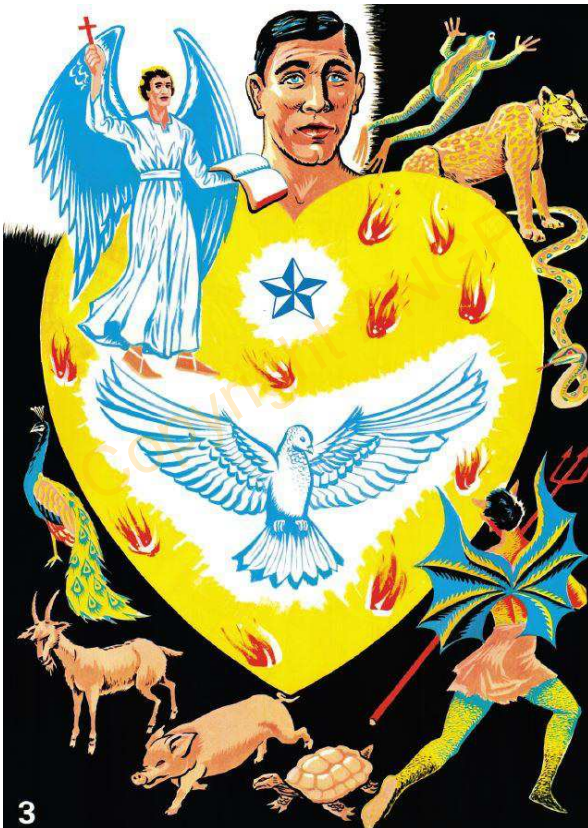
saje ti Dios ken luctanna ti pusona a maipaay iti ayat ti Dios. Ti Espiritu Santo rugianna metten ti agraniag iti nasipnget ken managbasol a puso. Ti lawag ti Dios sumrec iti templona a mangpapanaw ti amin a sipnget. No sumrec ti lawag ti Dios, pumanaw ti sipnget. Ti basol nga iladawan dagiti nadumaduma nga animal, pumanaw metten. Gapuna, ayayatec nga agbasbasa, palubusam ni Jesus, isu a Silaw ti Lubong, a sumrec ita pusom ket ti sipnget ken amin nga aramid ti sipnget pumanawto manipud ita pusom cas naipakita ditoy a ladawan. Ni Jesus cunana, "Siac ti silaw ti lubong, ti sumurot caniac saanto a magna iti sipnget." Saancanto nga agballigi a mangpucaw ti sipnget manipud ita pusom babaen iti bucodmo laeng, wenno bucodmo a sirib wenno ti kinasirib ti tao. Ti calacaan, casiguraduan ken cadarasan isu ti panagpastreco ken Jesus dita pusom ket isu pucawennanto ti sipnget nga isu ti basol. Ti bulan ken dagiti bituen mabalin a macaitedda iti bassit a lawag iti nasipnget a rabii, ngem inton tumpuar ti init amin a sipnget mapucawda. Ni Jesus isu ti init ti Kinalinteg. Idi a simrec idiyay Templo idiyay Jerusalem, pinagtalawna amin nga aglaclaco cadagiti bacbaca, carnero ken calapati, ken casta pay dagiti agsucuscat ti pirac, a kinunana, ti balayco managanto balay ti cararag; ngem dacayo pinagbalinyo a rukib dagiti mannanacaw. Ti pusoyo isu coma ti balay ti Dios, Ti Templo ti Dios. Cayatna ti agtaeng iti unegna tapno papintasenna, punnoenna iti lawag, ayat ken rag-o. Ni Jesus saan laeng nga immay tapno pacawanenna dagiti basoltayo, no di ket immay pay tapno ilapsutnatayo manipud ti turay ken pannacabalin ti basol. No ngarud no ni Jesus lucatannacayo, pudno nga agwayawayacayo. John 8:36.

TI MAICATLO A LADAWAN

Daytoy a ladawan ipakitana cadatayo ti casasaad ti puso ti pudno nga agbabawi a managbasol. Ita makitanan ti kinadakkel ken kinabareng-bareng dagiti adu a basolna isu a nacatayan ni Jesus idiyay cruz. Iti panagkitana ti cruz isu nga ti angel, ti Sao ti Dios, imparangrangna kencuana, burburakenna ti napacumbaba a pusona, ket isu matignay gapu iti ladingit cadagiti adu unay a basolna. Iti pannacakitana ti naindaclan nga ayat ti Dios a naiparangarang ken Cristo Jesus, daytoy

nga ayat lunagenna ti puso, nangruna itan ta maamirna a ni Jesus, nga Anac ti Dios immay a mangiccat dagiti adu a basolna babaen ti ipapatayna gapu kencuana nga innalana ti lugarna.

Ti kinapudno na ni Jesus nasaplit, nabalangatan ti siit ken nailanza dagiti daculapna maawatanen ti agbabawi a managbasol ket isun ti mangbalbaliw ti puso ken biagna. Iti panangbasana cadagiti Sao ti Dios

3. TI AGBABAWI A MANAGBASOL

isu a pacakitaanna ti kinasiasinona a cas iti panangkitana iti sarming, maamirisna iti adadda pay nga isu immadayo ken Apo Dios ket sinalungasingna dagiti bilbilinna. Ti nadiosan a panagladingit ken panagpacumbaba isut' nagtengngel kencuana, iti panagibucbuona ti pusona cas maamirisna a "ti dara ni Jesu-Cristo nga Anacna, ugasannatayo iti amin a basol" I Juan 1:7, "Ti Dios iti asideg cadagiti sitatarumpingay ti puso-da, ket isalacanna dagiti sibabawi ti espiritu." Salmo 34:18.

Ti Espiritu Santo ken ti ayat ti Dios tagicuaenda ti nadalusan a puso. Cas cumita babaen ti pammati idiaiy cruz ken ni Jesus, mabigbig-nan a dagiti basolna ket napacawandan, ket iti casta maawatnan ti nam-nama iti pusona a ti dara ni Jesus nga Anac ti Dios, dinalusannan ti amin a basol. Isu mapneken unay nga ti siasinoman a mamati ken Jesus saanto a mapucaw ngem adda biagna nga agnanayon. Ta ken Jesus adda pannacasubbot babaen ti darana, ken pannacapacawan ti basol gapu iti paraburna. Ti derrep ti lasag sinuctanen ti tarigagay nga agbiag a mai-paay iti Dios ken panagservi kencuana, isu a nagayat nga immuna ngem daytoy a lubong, ayatennan a nangnangruna ti Dios ken dagiti banbanag iti Dios.

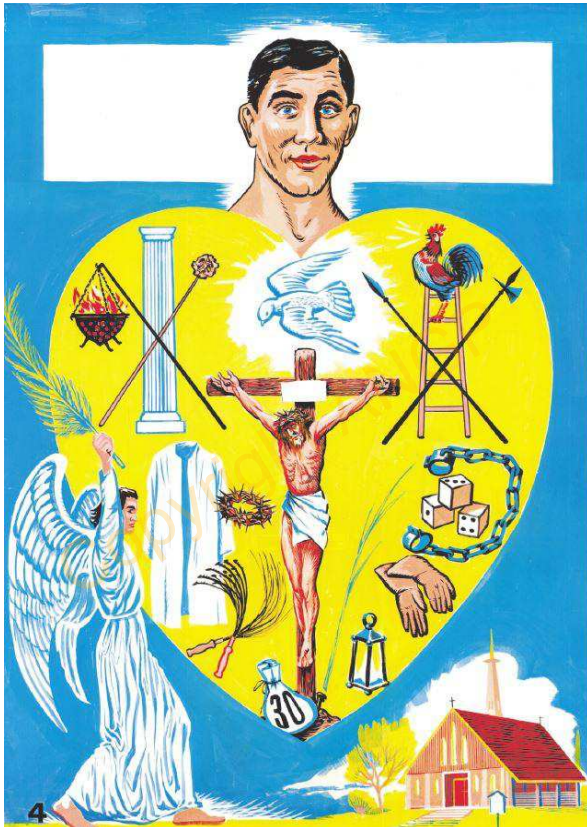
Gapuna, iti daytoy a ladawan masaracantayo a dagiti animal a mangirepresentar ti basol, addadan iti ruar ti puso, nupay ni Satanas saanna coma cayat a panawan ti dati nga ayanna, taliawenna a casla namnamaenna a macastrocto manen iti maminsan. Dayta ti gapuna a ni Apo Jesus pinacdaarannatayo nga agsalucag ken agcararag; a makibacal-tayo iti diablo ket isu agtalawto manipud cadatayo.

TI MAICAPAT A LADAWAN

Daytoy a ladawan ipakitana ti maysa a cristiano a nacasarac ti naananay a talna ken pannacasubbot gapu ti daton ni Apotayo ken Mangisalacan a Jesu-Cristo, ket iti casta awanen ti sabali a pagpasinda-yawna no saan a ti cruz ni Cristo. Ni Jesus natay idiaiy cruz tapno data-yo idinto a nataytayo iti basol agbiagtayo iti kinalinteg. I Pedro 2:24. Maysa a cristiano a naisinan manipud ti luobng. Naibilin cadatayo a magnatayo iti espiritu tapno saantayo nga annuroten ti derrep ti lasag.

Ti adigi a nacaiparautan ni Jesus calpasan ti panangiccatda cada-

giti pagananayna, naiparang ditoy a ladawan ti puso, casta met dagiti baut ken saplit isu a pinangsaplitda kencuana a siraranggas. Isu nasugat gapu cadagiti basoltayo, ti dusa ti pannacaicappiatayo naipatay kencuana. Ni Herodes ken dagiti tattaona inuyawda ken sinaplitda

4. TI MAYSA A CRISTIANO

ken binalangatanda ti siit ti ulona idinto coma a balangatanda ti balitoc, iniccanda ti runo dinto coma a maysa a setro ti ari ket nagrucnoy ken-

cuana a cuncunada, Adtoy, ti Ari dagiti Judio. Tinupraanda ket innalada ti runo ket kinabilda ket calpasanna inlansada iti cruz.

Aduda dagiti agcuncuna a cristiano isuda nga agcarcararag cada-giti simbaan, makicamanda iti communion, agcantada ngem babaen cada-giti aramidda ilanlansada ti Mannubbot. “Saan nga amin nga agcuna caniac Apo, Apo, sumrecto idiay paggarian ti langit; no di ket daydiay agaramid ti pagayatan ni Amac nga adda sadi langit.”

Iti daytoy a ladawan makitatayo ti supot ti pirac a cucua ni Judas, isu a mangliput ken Apo Jesus ket in lacona iti tallo pulo a bagi ti pirac, agsipud iti ayat ti pirac nacayawan ti pusona ket nabulsecan ti panunotna. Ti pagsilawan, ti cawar ken dadduma pay inaramat idi dagiti soldado a nangtiliw ken Jesus a cas balud iti rabii.

Ti sangataoan siiliw unay a mangawat cadagiti amin a bendicion ti Dios, amin ti tudo ken amin ti init, ngem dida met cayat nga isuko ti biagda iti kinaturay ti Dios. Cadagiti adu, ti Dios naimbag laeng a tumulong iti tiempo ti riribuc ken kina awan namnama.

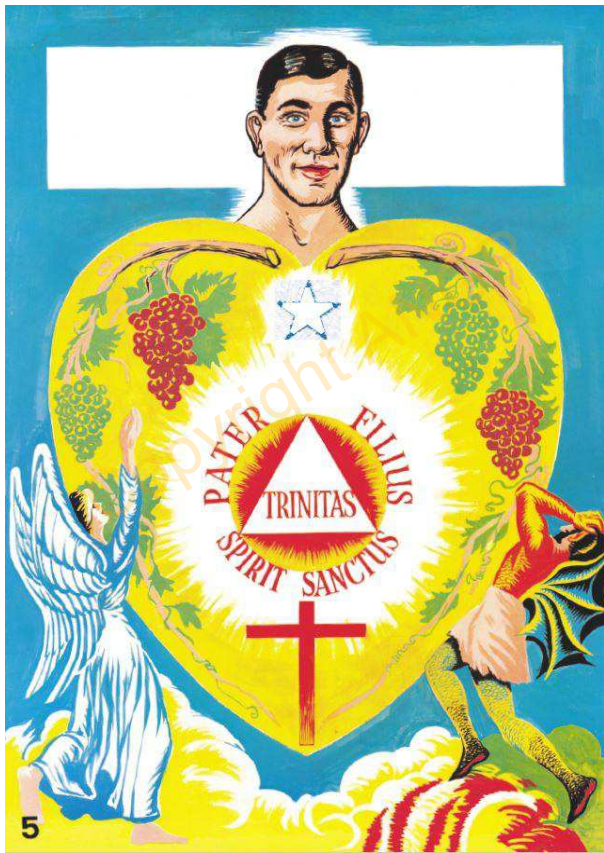
Babaen ti pica, dagiti soldado dinuyocda ti bacrangna ket nagsayasay ti danum ken dara. Sacbay a nagtaraoc ti cawitan, ni Pedro inlibacna ni Jesus iti namitlo a daras, ngem calpasanna nagbabawi. Ipad-paduyacyacmo met laeng ni Jesus babaen iti sao ken aramid? Wenno mabainca iti sangoanan dagiti tattao? Ni Jesus cunana, “Siasinoman a mangibain caniac iti imatang dagiti tattao ibaincontomet iti sangoanan ni Amac nga addat’ sadi langit.

TI MAICALIMA A LADAWAN

Daytoy a ladawan ipakitana ti nadalusan ken napagsanto a puso ti managbasol a naisalacan babaen ti caasi ken parabut ti Dios. Nagbalinen a pudno a templo ti Dios, ti pagnaedan ti Dios, ti Ama, ti Anac ken ti Espiritu Santo, cas maiyalubog cadagiti carcari ni Apo Jesu-Cristo, “No ti maysa a tao ayatennac, salimetmetannanto dagiti saoc: ket ni Amac ayatennanto isuna, ket isu mapanto kencuana ket ag-

naedto kencuana.” Ti Dios padayawanna, bendicionanna ken itag-ayna ti tao babaen ken ni Jesu-Cristo.

Ti puso nagbalinen a pudno a templo ti Dios. Ti basol napagtalawen. Iti sucac dagiti animal iti panagituray ni Satanang a cas ama ti amin a kinaulbod, makitatayon ti Espiritu Santo, ti Espiritu ti pudno, agtaengen iti puso. Ti puso nagbalinen a napintas, ken cas maysa a na-

5. TI TEMPLO TI DIOS

bunga a hardin, a mamataud cadagiti bunga ti Espiritu, cas iti ayat, rag-o, talna, kinaemma, nabayag a panagitured, kinaanus, kinalaing, kinamanagtalec, kinaemma, panagteppel: awan linteg a maibusor cadagito. Nagbalinen a managbunga a sanga ti uvas nga isu ni Apo Jesus. Ti palimed daytoy a panagbunga isu ti panagtaeng ken Cristo, ket ni Cristo ken ti Saona agtalinaed kencuana. Iti pannacapunnona ken pannacabautizarna ti Espiritu Santo; addan pannacabalinna a mangparmac ti lasag ken ti derrepna, ken panagilansa ti tao a lacay. Babaen ti pannacabalin ti Espiritu Santo mabalinnan ti magna babaen ti Espiritu ken maparmacnan ti lasag. Saanen nga agbiag babaen cadagiti makitana, mangnegna wenno maricnana, ngem babaen iti pammati ta ti pammati ken Cristo Jesus isut' panagballigi a mangparmac ti lubong. Isu agbiag babaen ti pudno ken nabiyag a namnama ket daytoy mapapigsa iti dayta nadayag nga inanama iti asideg a yaay ni Apo tayo a Jesu-Cristo. Isu agbiag gapu iti ayat ti Dios, nga agtalinaed iti agnanayon.

“Nagasat dagiti nadalus ti pusoda ta makitadanto ti Dios.” Mateo 5:8. Ni ari David, uray pay cadagiti kinabacnangna ken balligina cadagiti akinruar a cabusorna, ammona nga ti cadackelan a dangadang maricnana iti bucodna a puso, ken maamirisa ti casapulanna a nakinuneg, nagcararag, “Parsuaem caniac iti nadalus a puso, O Dios, ket pabaroem ti bucodna a puso, wenno mamarsua kencuana met laeng ti nadalus a puso, lacsid iti pudno a panagbabawi umay iti Dios cas inaramid ni Ari David. Ti Dios siaayat a mangaramid ti baro a banag ita biagmo. Tarimaanenna dayta daanen a cawesimo iti bucodmo a kinalinteg saanna mabalin a pagtaengan ti Dios. Ti Dios laeng ti macabalin a tumulong kenca ta isu ti nagcari a kinunana, “Ket iwarsicto ti nalitnaw a danum cadacayo, ket nadaluscayto; manipud iti amin a kinarugityo, ken manipud cadagiti amin a didiosenyo, dalusancayto. Iccancayto met ti maysa a baro a puso, ket maysa a baro nga espiritu esaadconto iti unegyo; ket iccactecto ti bimmato a puso iti lasagyo ket iccancayto ti maysa a puso a lasag. Ket isaadconto ti Espirituc iti unegyo, ket papagnaencayto cadagiti linlintegco, ket tungpalenyonto dagiti bilbilinco, ken aramidenyo ida.” Ezek. 36:25-27. Daytoy ti caipapanan ti Baro a Tulag a sinelloan ti Dios babaen ti dara ti Anacna a Jesu-Cristo.

Iti daytoy a ladawan makitatayo manen a ti angel agparang. Dagitayti angel natudinganda nga agministro a maipaay cadagiti agtawid iti biag

nga agnanayon, ken lawlawenda dagidiay nga agbuteng kencuana. Salmo 34:7; Salmo 91:11; Dan. 6:22; Mateo 2:13; Mateo 18:10; Aramid 5:19; Aramid 12:7-10.

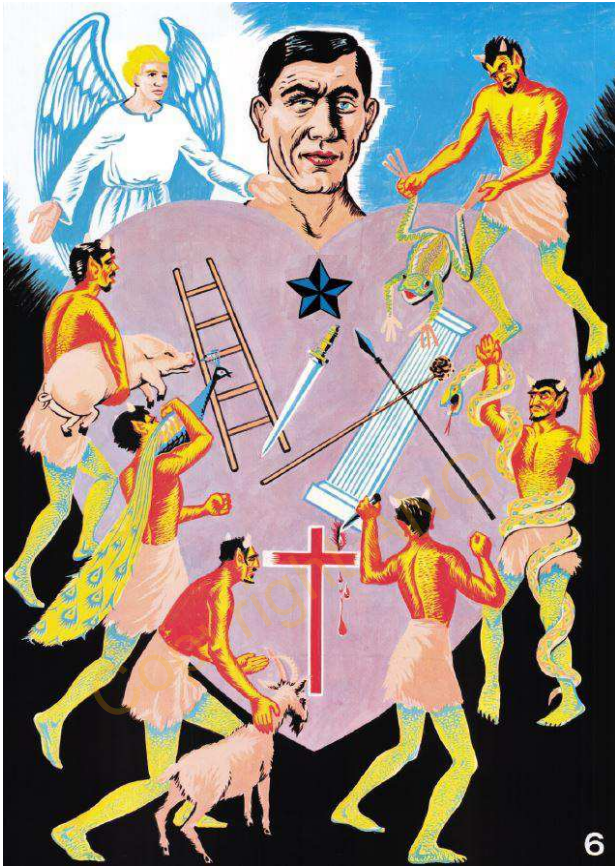
Casta met a naipakita ti diablo nga agtatacder iti asideg ti puso, a casla sipsiputanna dagiti gundaway nga agsubli manen iti sigud nga ayanna.

Gapuna a napacdaarantayo nga agsalucag ken agcararag ta ti diablo a cabusor, cas la leon a ngumerngernger, nga agsapsapul ti alon-onenna. I Pedro 5:8. Masansan nga agpamarang a cas angel ti lawag, nga allilawenna dagiti saan a nasiput a sasantos cadagiti derrep ti lubong, a padasenna babaen ti sicapna a mangallilaw cadagiti napili. Nupay casta, no makirupactayo iti diablo, isu agtalawto cadatayo. Santiago 4:7.

TI MAICANEM A LADAWAN

Daytoy ti maysa a naliday a ladawan ti maysa a nagtalicud wenno nagsanud iti pammati. Ti maysa a matana mangrugin a maserraan, ipakitana nga isu lumamiisen ken makaturturog iti nacistianoan a biag, idinto a ti maysa a matana cumitkita iti aglawlaw, makiininayaten ti lubong. Ti lawag iti uneg mangrugin a cumudrep, ket dagiti symbolo iti pusona a mangipakita a sisasagana a makipagsagaba ken Cristo, kimmapiyuan ken saanen a napudno. Isu nalawlaw iti sulisog isu a mangininut a mangpamec kencuana idinto a karupacna coma ida. Idinto coma ta denggenna ti timec ti Dios, isu rugianan ti dumngeg cadagiti pangallilaw ti mannulisog. Uray no isu ket mapmapan pay laeng iti simbaan, tapno ilemmengna ti pannakicadduana ti lubong babaen ti cagay a narelionan, ti ayat ti Dios kencuana limmamiisen iti pusona. Isu nagbalinen a managduadua, ket addan iti baet ti dua a capanunotan. Isu rugianan ti makiayayam ti lubong, ket agpamarang nga ayatenna ti Dios. Ti bituen iti pusona, ti consenciana, mangrugin nga aglidem. Ti cruz saan a maibaclay a siisem, no di ket nagbalinen a nadagsen unay. Ragragsakennan ti pannakicaddua iti lubong a nangnangruna ngem cadagiti namati. Ti pammatina mangrugin nga agcapuy, isardengnan ti makisao iti Dios babaen iti cararag, ket isu nabalinen a naliway aginggana a ti maanulisog adda manen lugarna a sumrec kencuana.

Ti espiritu ti pabo, a mangirepresentar ti kinapalanguad, mang-rugin a sumrec. Nalabit nalipatannan nga isu naisalacan babaen laeng iti pammati, ket agbalinen a napalanguad a cristiano. Ti panagbartec agtugtog met iti ruangan ti puso ket cayatna met ti sumrec. Nalabit maysa a naisangayan nga canito dayta, wenno iti pannakicadduana cadagiti gagayyemna isu mabain a macuna a naidumduma, nga ti diablo ibagana nga dayta nga canito wenno pasken saanna a dangran ti biagna

a naespirituan. Dagiti nailasagan a panpanunot ken derrep maiparicnadan kencuana. Mabalin a maragsakanen cadagiti angangaw a napalalo, ket agrag-on cadagiti ladawan a nacababain, umanamong metten iti panagsala ken dadduma pay a mangyadayo kencuana.

Kinapudnona, awan mabalintayo no dagitoy ket umappayawda cadagiti panunottayo, ngem macabasoltayo no palubusantayo dagitoy nga agumuc cadagiti pusotayo, isuda a mangyitlog cadagiti dakes nga ar-aramid. No itedtayo dagiti kikittayo iti diablo, sigurado nga alunonenna ti amin nga imatayo, ket iduronna ti cararua ken espiritutayo idia y infierno. Gapuna a ti pacdaar ti Dios cadatayo ket umadayotayo cadagiti derrep ket saantayo a makiy-ayam ti basol, uray ania a wagas ti yaayna. Mapanca ken Jesus a managilapsut ken Managparmec.

Ti tao a makita iti ladawan a mangbagbagsol ti pusona babaen iti punyal, irepresentarda dagidiay a managuyaw ken bumusor iti Cristianismo. Babaen cadagiti nalabid a dilada ken managuyaw a bibigda, dunorenda ti puso dagiti Cristiano iraraut isu a ti nabingay a puso ket saan a macapagbiag. Isu rugiannan a cabuteng ti tao a nangnangruna ngem iti Dios ket gapu iti buteng iti mabalin a cunaento ti tao nga aramidenna, isu agbalinen nga adipen dagiti tattao, ket iti casta umadayo iti Dios. Ti pungtot ken unget maiparangarang cadacuada iti tiempo ti riribuc ken pannacapaay, ket pumilitda a sumrec. Ti imon nga maiparangarang inton rumang-ay ti sabali agcarayam a saan a mapacpacadaan, ket no adda gundawayna luctanna ti ruangan ti gura ken kinatangsit.

Nalaca met unay nga agcarayam ti ayat ti pirac cadagiti pusotayo no ditay ipangag ti pacdaar ni Apo Jesus idi a kinunana, “Agsalucag ken agcararagcayo tapno dicay sumrec ti pannacasulisog.” Mateo 26:41. “Gapuna, ti mangipagarup nga adda a sitatacder, kitaenna ta di maiculbo.” I Cor. 10:12. Icawestayo ti amin a cabal a nadiosan, tapno mabalintayo ti agtacder cadagiti pangallilaw ti sairo. Efeso 6:11-18.

TI MAICAPITO A LADAWAN:

Daytoy a ladawan iparangarangna ti casasaad ti puso ti nagsanud a tao, iti calpasan ti pannacalawagna ken pannacaramanna ti nailangitan a sagut ken nakiraman iti Espiritu Santo, isu nagsanuden. Ipaki-

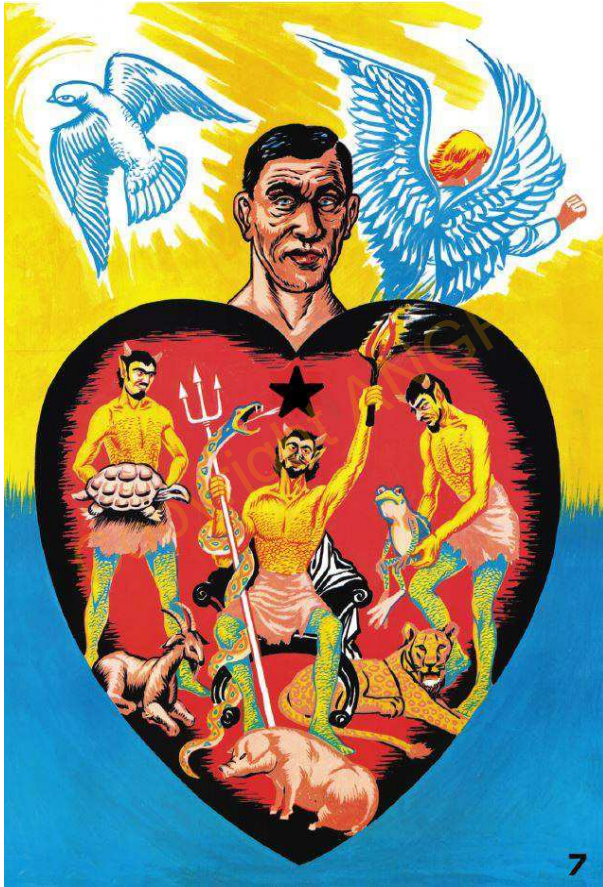
tana pay ti casasaad ti tao a saan pay a nagbabawi weno nangidaton ti biagna iti Dios, idinto a ti kinapudno ti Evangelio, isu a maawagan “Naimbag a Damag” naipresentaren ken naidanonen kencuana. Ti tao a mangpatangken ti pusona no ti Dios umawag kencuana, agbalin a nacararo uray pay no padasenna ti bucodna a panagbalaliw.

Maipapan iti nagsanud. Ni Jesus met laeng inlawlawagna ti casasaadna idi a kinunana, “no ti espiritu a narugit macaruar iti tao, magna cadagiti disso a namaga, nga agsapsapul ti inana; ket inton dina masaracan, cunana. Agsubliacto iti balayco, isu a rimuarac. Ket inton umay, masaraccanna a nasagadan ken naarcosan. Ket iti casta mapan ket mangala ti sabali a pito nga espiritu a dadackes ngem isu; ket sumreca ken agbalayda idiy, ket ti tungpal daytoy a tao rumsua a dadakes ngem iti immununa. Lucas 11:24-26. “Ti napasamac cadacuada daydi pudno a masasao, nagsubli manen ti aso iti sarruana, ket ti tacong a nabuggoan, nagsubli a nagtultulid iti lugnac.” 2 Pedro 2:22.

Dagitoy a paspaset ti Nasantoan a Surat ilawlawagda ti casasaad ti maysa a nagsanud weno saan nga agbabawi a managbasol. Ti basol agraman cadagiti pangallilawna nagsublida manen tapno agtaeng ken iturayanda ti puso. Uray pay ti rupana iparangarangna ti casasaad ti pusona. Ti Espiritu Santo, daydiay naemma a calapati, pumanaw met manipud iti puso cas ti basol ken ti Espiritu Santo saanda mabalin ti agcaddua. Saan a mabalin ti puso cas templo ti Dios ken casta met nga umuc ni Satanas. Ti angel, nga isu ti Sao ti Dios pumanaw met a sililiday, idinto a cumitkita iti nalicudan, a casla namnamaenna a dayta a tao ket agbabawinto cas iti anac a nayaw-awan.

Ti puso iti daytoy a ladawan ipakitana nga awan ti pagilasinan ti panagbabawi, awan ti panagsubli ti Dios, awan panagpacawan cadagiti saca ni Jesus. Ti consenciana cas napatayan ti bumarbara a landoc ket isu napaulimec. Adda lapayagna ngem saanna a mangngeg ti panagpacacaasi ni Jesus. Adda matana ngem dina makita ti mangliwengliweng nga inferno. Saanen a mabain iti panagtultuloyna iti basol. Ni Satanas immayen a mangituray ti pusona ket isu nacatugaw a cas ari iti tronona. Mabalin a maipagpannakkelnan pay laeng ti kinasayaatna, ket kina adda ti religionna, ngem nagbalinen a cas iti tanem a napno cadagiti tultulang dagiti natay a tao ken kinarugit. Mateo 23:27.

Ti ama ti kinaulbod innalanan ti lugar ti Espiritu ti Pudno. Tunggal basol kinuyog ida dagiti dakes nga espiritu ket isuda ti agnaed iti puso. Uray pay no cayatna coma ti lumapsut cadagitoy a mamarigat ngem binaludda met isuna.

No daytoy a ladawan ket mayataday iti casasaad ta pusom, gay-yem, umkisca iti Dios ket dica agtactac, manipud caunggan ta pusom.

“Isu mabalinnaca nga isalacan” ken mabalinanna ken siayat a mangpawawan cadagiti basbasolmo, no umayca kencuana babaen iti napudno a panagbabawi. Mabalinna a baluden ti diablo ken amin a pasurot ti sipngget, ket paruarena ida manipud ita pusom no siayatca a castoy ti aramidenna kenca. Umayca cas inaramid daydi agcucutel a napan ken Jesus ket kinunana, “No cayatmo, mabalinnac a dalusan.” Simmungbat ni Jesus, “Cayatco; madalusanca.” Ngem no ipatuloymo a patangkenen ta pusom, ket ayatem ti sipngget a nangnangruna ngem iti lawag, awanen ti macatulong, agsipud ta pilpiliem ni patay a nangnangruna ngem iti biag. “Ta dagiti supapac ti basol isu ni patay.” Rom. 6:23.

TI MAICAWALO A LADAWAN

Ditoy masaracantayo ti napatangken pusona a managbasol a nganngani matay, a ti bagina mabalin a napno iti ut-ot ken ti cararuana napno iti buteng iti ipapatay. Ni patay immay iti saan a napacpacadaan a tiempo. Dagiti ragragsac ti basol napalabasdan, ket ti kinapudno ken supapac ti basol masapul a sangoen. Ti tuoc ti infierno tengtenglendan dagiti victimada. Uray pay tarigagayannan ti agcararag, masaracanna ti bagina a narigaten ti pannakisaona iti Dios gapu ti panangpaayna iti nabayag a tiempo. Dagiti sigud a gagayyemna mabutengda nga agtacder iti pagiddaanna, ket dagiti awan mamaay a panagliwliwada saandan a macatulong kencuana. Malabit ti natun-oyan a kinabacnang saanan a mapaatidog ti biagna, wenno isalacan ti cararuana, wenno pagtalnaen ti tuoc ti cararuana. Masaracanna a narigatnan ti umasideg iti Dios agsipud ta ti Diablo saannan nga iccan pay ti gundaway.

Isuamin dagiti inayayat ken nagbiaganna, casla uyawendan ket uray pay ti saan a mapagtalcan a pastorna saannan a matulongan, cas pinaayna ti parabur ti Dios ket isu natnagen iti panagcondenar ti linteg kencuana. Isu maamirisnan a “nacabutbuteng ti matnag cadagiti imima ti Dios a sibibiag.” Ninamnamana a mabayadanna ti utangna iti Dios ti maysa nga aldaw, ngem itan nasarakanna a naladawen. Rinib-ribu a tattao ti matay nga apagdaricmat, nga awanandan ti gundaway a mangsapul ti Dios iti tiempo a masaracan pay. Idinto a denggenna ti macaliwliwa ken macaisalacan a Sao ti Dios, daytoy matmatay a managbasol pinaayna ti parabur ken ayat ti Dios iti panagbiagna, ket itan mang-

8. ITI BUTENG TI MAYSA A MANAGBASOL

ngegnan ti timec ti Ocom, Ti Mangisalacan isu a pinaayna, a cunana, “Umadayocayo caniac, nailunod, incayo iti agnanayon nga apuy, a naisagana iti diablo ken dagiti angelna.” Mateo 25:41. “Ta naituding a ti tao matay a maminpinsan, ket inton malpas daytoy, ti pannacacom.” Heb. 9:27.

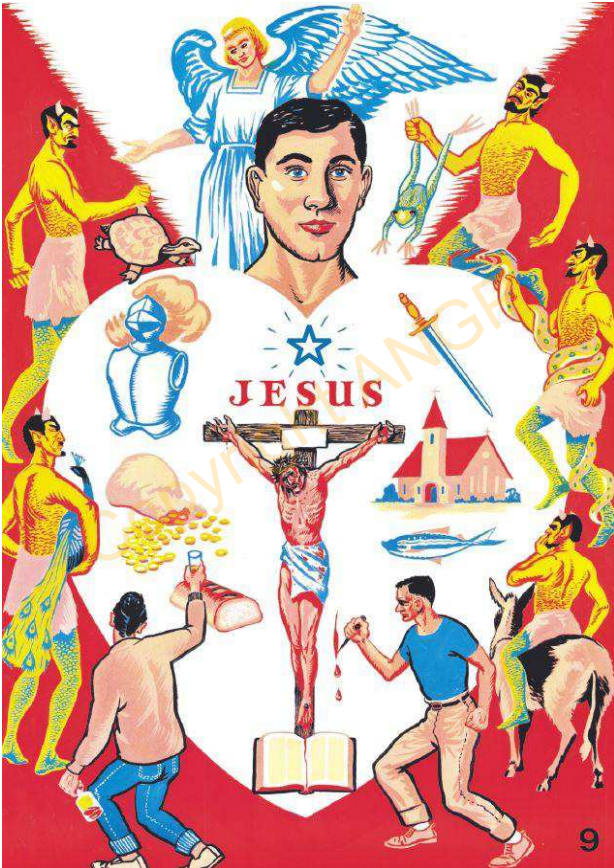
TI MAICASIAM A LADAWAN

Daytoy a ladawan irepresentarna ti Cristiano nga agib-ibtor ken agbalballigi cadagiti padpadas ken sulisog. Idinto a masuot iti aglawlaw, agtalinaed a natibker ket agtalinaed agingga iti panungpalan, gapu ta isu agballigi babaen ken Cristo. Saan laeng a simrec iti paglulumbaana, no di ket agtalinaed pay nga agtataray a siano, a dina taliawen ti cannigid wenna canawanna no di ket kitkitaenna ni Jesus isu a pangulo ken mangtungpal ti pammatitayo. Heb. 12:1-2.

Ni Satanas agraman dagiti pasurotna lawlawenda ti puso ti mamati, a padasenna nga iyawawan ti anac ti Dios. Ti kinatangsit, ayat ti pirac, immoralidad ken dadduma pay naiparangda met. Iti lugar ti leopardo makitatayo ti songgo ta masansan a ti basol umay iti nadumaduma a parang, ket ilemmengna ti kinasiasinona iti nadumaduma a nagan. Ngem ti nasalucag a Cristiano mailasinna ti basol iti aniaman a langa gapu ta ti Sao ti Dios ken ti Espiritu ti Pudno idalanda iti amin a kinapudno. Ti maysa a tao a mangigiggem ti sangabaso nga arac iti maysa nga imana, agsalsala iti lawlaw ti Cristiano ket padasenna a sulisogen cadagiti – ragsagsac a nailubongan. Awan ti maaramidda dagitoy iti naidaton ti biagna iti Dios a Cristiano, ta isu nailansan a naicuyog ken Cristo no maipapan iti basol ken ti lubong. Ti maicaddua a tao iti ladawan, bagbagsolenna ti Cristiano babaen ti maysa a punyal. Dakes a panagsasao, panagsasao iti licudan, panaguyuyaw ken panagipangta dagiti cabusor ti Dios ken masansan pay a dagiti agcuncuna a mamati -- isuda dagitoy ti mangdunor ti puso dagiti pudno a mamati. Ngem isu natayen cadagiti aniaman a cunaenda kencana ket ti pagaayatna isu ti Sao ni Apo Dios kencana. Malagipna ti cuna ni Jesus kencana, “Nagasatcayo intono lalaisendacayo ket idanesdacayo, ket pagsaosaoandacayo ti amin a kita ti dakes gapu caniac nga agulbodda. Agragsaccayo ken agragocayo la unay ta dackel ti gungunayo sadi langit.” Mateo 5:11-12.

Ti basol, ti lasag ken ti diablo canayon a cayatda nga isina ti Cristiano manipud iti ayat ti Dios. Ngem babaen ti dackel a rag-o ken panagtalec cunaenna a sipupudno, “Siasinonto ti mangisinanto cadatayo iti ayat ni Cristo? Inton ladingit? wenna ti rigat? ti pannacaidanes? wenna ti bisin? wenna ti kinalamolamo? wenna ti peggad? Wenna campilan? Roma 8:35. “Saan, no di ket cadagitoy amin a banbanag ag-

balligitayo, pay a naananay, gapu iti daydiay nagayat cadatayo.” Roma 8:37. Babaen ti panangicawesna ti amin a cabal a nadosan, isu mabalinanna ti agtacder inton dakes nga aldaw ket parmedenna dagiti sulisog gapu ken Jesu-Cristo, a nangabac cadagiti suot ken sulisog ket nabalangatan ti dayag.

9. TI MANAGPARMEC A PUSO

Ti bituen ti consenciana nasin-aw ken naraniag. Ti pusona napno iti pammati nga napno ti Espiritu Santo. Ti angel, cas Sao ti Dios, ipalagipna dagiti napateg a carcari a maited cadagidiay nga agballigi aginggana ti panungpalan. “Iti daydiay agballigi, pacanecto ti bunga ti cayo ti biag, nga adda iti minuyongan ti Dios.” “Ti agballigi saanto a maanano iti maicaddua nga ipapatay.” Ken ti agballigi ket salimetmetanna dagiti aramidco agingga ti panungpalan, itdecto kencuana ti kinaturay.”

TI SILULUCAT A SUPOT TI PIRAC ipakitana a saan laeng a ti pusona ngem uray pay ti cuartana naidaton iti Dios. Iti panaggastona coma ti cuartana cadagiti naidagaan a banbanag, itedna ketdi cadagiti napanglaw, itedna ti pagcapullona, ti offertana ken amin a cucuana iti Dios, nga aramatenna dagiti aminna a maipaay iti dayaw ti Dios.

TI TINAPAY KEN TI ICAN iladawanna nga isu agbibbiag iti nadalus a kita ti biag. Saanna a mulitan ti bagina babaen cadagiti naingel nga inomen, wenno panagsida ti dara, wenno animal a nalmes wenno aniaman a narugit a taraon, isu saanna a busbusen ti cuartana cadagiti awan mamaayna ken saanna met a tulawan ti bagina babaen ti panagtabaco wenno agaramat cadagiti maiparit nga agas no di ket mangan cadagiti macapapigsa a taraon. Ti pusona nagbalinen a balay ti cararag. Casta met a canayon a mapan iti simbaan iti aniaman a tiempo ken aniaman a casasaad ti biag. Ayatenna ti panagcararag, iti balay ti Apo wenno iti uneg ti familia wenno iti caaddana iti cuartona, ta ammona a ti Cristiano saan a macapagtacder no saan a makicaddua iti Dios babaen ti cararag.

TI SILULUCAT A LIBRO ipakitana a ti Biblia silulucat a libro a maipaay kencuana, ket basaen ken adalenna iti inaldaw, ket masaracanna ti kinasirib, pigsa, biag ken lawag wen, saan a masao a kinabacnang kencuana. Nagbalin a pagsilawan cadagiti sacana ken campilan a pangparmecna ti cabusorma. Isu ti taraonna a naespirituan a maipaay ti carauana, danum a mangpennec ti wawna, pagdigus a mangdalus kencuana, ken sarming a pangkitaanna ti kinasiasinona.

Ayatenna nga ibaclaray ti cruzna ta ammona nga awanto ti balangot no awan ti cruz. Cas ammona nga isu napagungar ken Cristo iti baro a

panagbiag, sapulenna dagiti banbanag sadi ngato, dagiti mataginayon a banbanag, dagiti banbanag a di makita. Isu nacasaganna a sumabet iti Dios, ket isu casla poun iti cayo a naimula iti sibay dagiti dandanum; a mangted cadagiti adu a bunga iti tiempuna; cas sanga daydiay pudno a pusom ti uvas, nga agbunga iti adu. Saanna a cabuteng ni patay, ta ti ayat ti Dios, nga inawatna babaen ti Espiritu Santo, pinunnona ti pusona.

TI MAICASANGAPULO A LADAWAN

Ni Jesus cunana, “Siac ti panagungar ken ti biag; ti mamati caniac uray no matay agbiagto pay. Ket ti agbiag a mamati caniac, saanto a mataya a pulos.” Juan 11:25-26. “Ti dumngeg ti saoc ket patienna ti nangibaon caniac, adda biagna nga agnanayon, ket saanto nga umay kencuana ti panacaocom no di ket manipud ken patay immalis iti biag.” Juan 5:24. Ti patay tenglenna ti buteng ken tuoc cadagiti cristiano. “Ni patay inabac ti balligi. O patay, adino ti yan ti panniludmo? O tanem ayanna ti panagballigim? Yaman pay iti Dios isu a mangted iti balligi gapu ken ni Apotayo a Jesu-Cristo. I Cor. 15:54-57.

Ti maysa a tao a nagbiag ken nakipagna iti Dios saan a mabuteng iti patay. No dumteng ti ipapanawna, pumanaw a siraragsac, cas cuana ni Apostol Pablo, A Tarigagayac ti pumanaw ken agtaeng ken Cristo; isu a nasaysayaat. Fil. 1:23.

Ti Cristiano iliwenna a kitaenna ti rupa ni Jesus, isu a natay gapu kencuana ken nangsubbot kencuana idiyay cruz. Ti Espiritu Santo ipalagipna met kencuana dagiti sao ni Jesus, “Saan coma nga agpulcoc ti pusoyo, mamaticayo iti Dios mamaticayo met caniac.” Idiyay balay ni Amac adda adu a pagyanan . . . Umayacto manen ket alaencayto caniac met laeng, tapno no adino ti yanco addacay met coma.” Juan 14:1-4. “Saan a nakita ti mata, saan a nangngeg ti lapayag, saan a simrec iti puso ti tao dagiti banbanag nga insagana ti Dios cadagidiay nga agayat kencuana.” I Cor. 2:9. Awan ti umdas abalicas a pangilawlawag ti dayag daydiay nailangitan a lugar a naisagana nga agpaay cadagidiay a sumorot a magna ti nagnaan ni Jesus ditoy daga.

Saanen a ti nacabutbuteng a turog ti makita ditoy ngem ti angel wenno mensajero ti Dios ti makita iti madi a ladawan. Ur-urayen a ti napalinteg nga espiritu ket isublina iti Dios. Ti cararua ken Espiritu maipanawda iti bagi a matay ket maipan idiy langit iti saclot daydiay a nagayat ti cararuana, isu a nagbiagan ken nacatayanna ditoy daga. Ti naragsac a pannacasarabo ti agururay kencuana iti presencia ti Dios isu a pangcblaawanto ti Apo ken Mannursurona cadagitoy na-

10. NASAYSAYAAT NGA IPAPANAW

samit a sasao, “Naimbag ken mapagtalcan nga adipen, sumrecca ti rag-o ni Apom.” Mateo 25:21. Ni Satanas awanen ti pannacabalinna kencuana gapu ta napateg iti imatang ti Apo ti ipapatay dagiti sasantosna. Salmo 116:15. “Ket nagnegeco ti maysa a timec a naggaput’ langit a cuncunana caniac; Isuratmo, Nagasat dagiti natay a matay iti Apo, manipud ita nga agnanayon: Wen, cuna ti Espiritu tapno aginanada cadagiti banbannogda, ta dagiti aramidda sumursurotda cadacuada.” Apoc. 14:13.

MAUDI A PAMMAGBAGA

Ayayatec a bumabasa, sapay a ti Dios tulongannaca a mangted ta pusom Kencuana isu a mangayayat kenca, ken agpacaasi kenca ita, a cuncunana, Anacco, itedmo caniac ta pusom. Prov. 23:26. Itedmo ken Jesus dayta nabannogan, maup-upay, ken agsagsagaba a puso, ket iccannacanto ti baro a puso ken baro nga espiritu ita unegmo. Dica paalilaw iti dayta manangallilaw a pusom, tapno surotem dagiti tarigagayna, ta ti agtalec iti bucodna a puso ket maysa a maag; ngem ti magna a nain-siriban mailapsutto. Prov. 28:26. Baybayam ti basol ket sumurotca iti kinalinteg, “ta dagiti supapac ti basol isu ni patay, ngem ti sagut ti Dios isu ti biag nga agnanayon ken Cristo Jesus.” Roma 6:23.

Ket sica a nangidatonen ti biagna iti Dios, “salimetmetam a pagwadan dagiti nasayaat a sao, iti pammati ken ayat nga adda ken Cristo Jesus.” Ta ammoc daydiay pinatic, ket mapnecac unay nga isu mannacabalin a mangaywan iti intalecco kencuana a maipaay iti daydiay nga aldaw.” 2 Tim. 1:12. Dumackelca iti nasantoan a pammati, agcararagca babaen ti Espiritu Santo, ket mapnoca coma iti ayat ti Dios, a kitkitaem ni Jesus a Dalan ti Pudno, ken ti biag. Ti Apo agsublinton tapno alaenna dagiti cucuana cas “Ari dagiti arari ken Apo dagiti appo.”

“Ket iti daydiay mannacabalin a mangigaga cadacayo iti pannacaitibcolyo, ken mangidatag cadacayo nga awan pacapilawanyo iti sangoanan ti dayagna a buyogen ti naglaus a rag-o. Iti maymaysa a Dios a Manangisalacan cadatayo gapu ken Jesu-Cristo nga Apotayo, adda coma ti kinadayaw, kinadayag, ken kinaturay ken ti pannacabalin idi punganay, ita ken iti agnanayon nga awan inggana. Amen.” Judas 24:25.

A SPECIAL WORD FROM ANGP
UN MONDE SPÉCIAL DE L'ANGP
UMA PALAVRA ESPECIAL DA ANGP

This booklet "The Heart of Man" is available in over 538 languages and dialects spoken throughout the world (Africa, Asia, The Far East, South America, Europe, etc.) Our Heart Book is now also available on cell phones, tablets, etc from www.angp-hb.co.za or as an APP "Heart of Man" on Android phones.

Le livre du "Coeur de l'homme" peut être obtenu en plus de 538 langues et dialectes parlés dans le monde entier, à savoir: Afrique, Amérique, Asie, Extrême Orient, Europe. Notre Livre du Coeur est maintenant aussi disponible sur votre Téléphone cellulaire, plaques, etc. de www.angp-hb.co.za ou comme une Application "Heart of Man" sur téléphones Android.

Este livro "O Coracao do Homem" é obtido em mais de 538 linguas e dialectos falados em todo o mundo, a saber: (Africa, Asia, America do Sul, Extremo Oriente, Europa, etc). O nosso Livro O Coração do Homem também está agora disponível em telefone celular, tablets, etc. de www.angp-hb.co.za ou como um aplicativo "Heart of Man" nos telefones celulares Android.

The 10 heart pictures contained in this booklet are also available in the form of large coloured picture charts (86 x 61cm) bound together in a set of 10 pictures. These "Heart Charts" can be obtained with European or African features and are particularly suitable to be used in conjunction with the Heart Book for class-teaching, open air evangelization etc. Kindly contact us to ascertain the latest subsidized price of this chart.

Les 10 images du coeur qui figurent dans ce livre peuvent être obtenues en tableaux de couleur, format 86 x 61 cm, avec des physionomies européennes ou africaines. Ils peuvent être utilisés en même temps que le livre du coeur pour des classes bibliques, a

l'ecole du dimanche ou lors de reunions de plein air. Soyez aimable de nous contacter pour assurer les derniers prix en cours du tableau.

As 10 imagens do coracao, contidas neste livro podem ser obtidas num conjunto de 10 imagens em colorido no tamanho de (86 x 61 cm). Estes "Cartazes do Coracao podem ser obtidos com caracterfsticas Europeias e Africanas e podem ser usados em conjuncao com o mesmo livro em classes de ensino biblico, evangelizacao ou ao ar livre. Agradecemos que nos contacta- se para confirmacao do ultimo preco dos cartazes.

Kindly write to us if you are able to assist us with further translations of our free Gospel literature, informing us of the language into which you could translate this Gospel literature. Your assistance would be appreciated.

If you have found salvation in Christ, or have been otherwise blessed through our Gospel literature, please let us know. We would like to thank God with you, and remember you further in our prayers.

Nous vous invitons a nous contacter pour faire des arrangements concernant de nouvelles traductions de notre litterature, nous informant de la langue dans laquelle vous pouvez traduire cette litterature evangelique. Votre aide sera beaucoup appreciee.

Si vous avez trouve le salut en Christ ou si vous avez ete beni par notre litterature, nous vous prions de nous le faire savoir. Nous aimerions remercier Dieu avec vous et prier pour vous.

Nos vos convidamos a nos contactar, afim de fazer qualquer arranjo concernente a novas traducoes de nossa literatura em outras lnguas. Vossa assistencia sera muito apreciavel.

Se tem encontrado a salvacao em Cristo, ou se tem sido abençoado por intermedio da nossa literatura evangelica, faca o favor de nos

informar. Pois nos gostaríamos de agradecer a Deus juntamente convosco, e lembra-lo sempre em nossas oracoes.

For free Gospel literature, books and tracts in over 538 languages, write to:

Pour obtenir gratuitement de la litterature evangelique, des livres et des traites en plus de 538 langues, ecrivez a:

Para obter gratufamente a literatura evangelica, livros e folhetos em mais de 538 lnguas diferentes escreva para:

E-MAIL: info@angp-hb.co.za
info@angp.co.za

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. Box 2191

PRETORIA

0001

R.S.A.

A Gospel Literature Mission financed by donations
Une Mission de litterature evangelique financee de dons
Missao de literatura Evangelica financiada por donativos

(Reg. No. 1961/001798/08)